

Lausuttava asia: Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen verkostosuunnitelmaluonnos

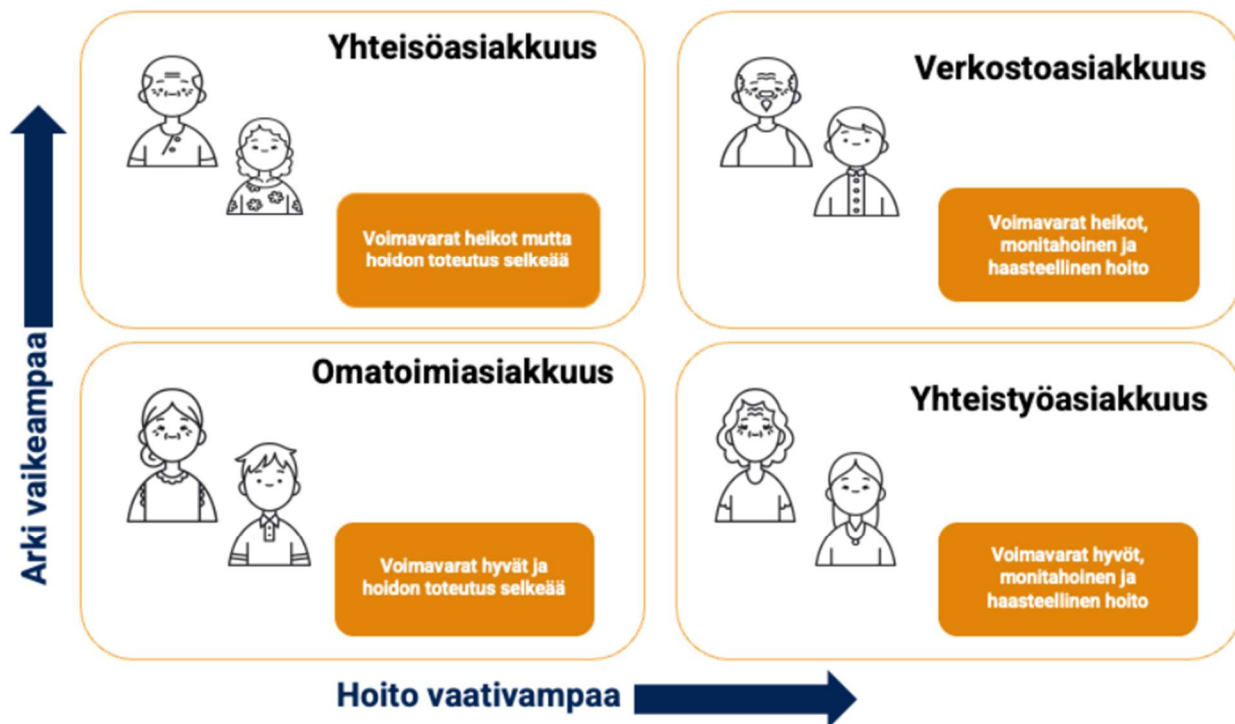
Asianumero: KEUHDno-2023-4111.

Verkostosuunnitelma on suunnitelma sote-palveluiden tarjonnan verkosta tulevaisuudesta. Sen tarkoitus on turvata palvelut kysynnän kasvaessa, kun väestö kasvaa ja ikääntyy. Verkostosuunnitelmaluonnos keskittyy yksinomaan sote-palveluihin. Laadinnassa on profiloitu asiakkaat neljään eri tyyppiin: 1. omatoimiasiakas, 2. verkostoasiakas, sekä kaksi erilaista yhteistyöasiakasta (3. ja 4.)

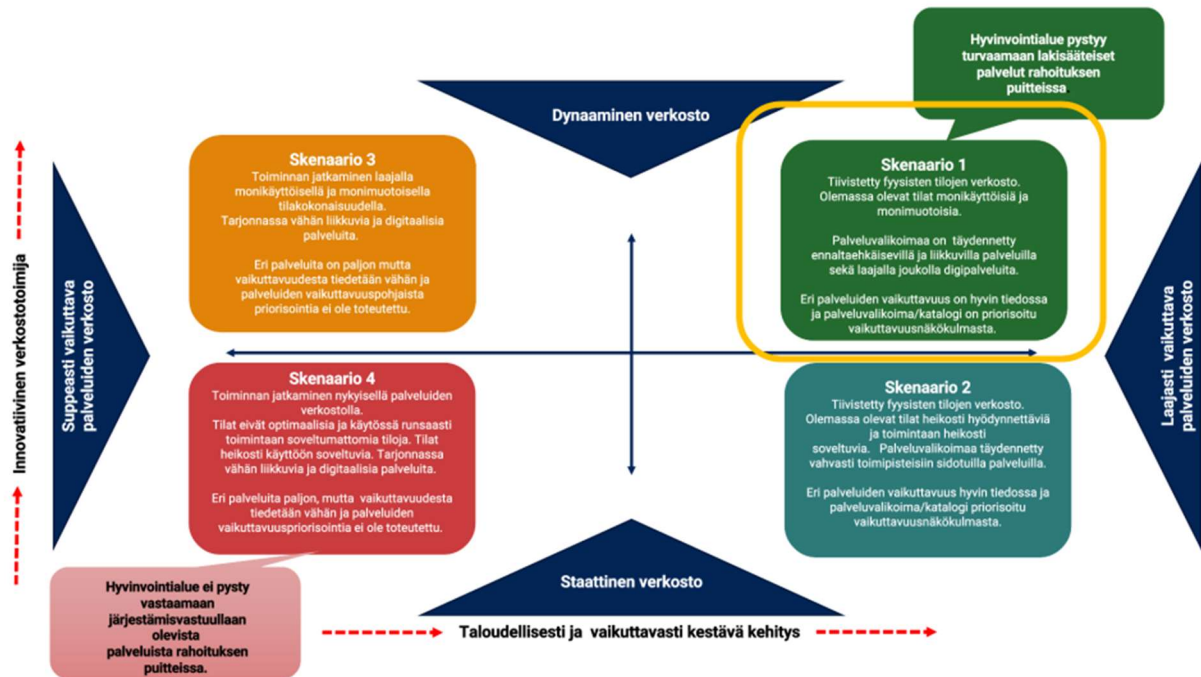
Luonnos toteaa, että: ” integroidaan osaksi palveluketjuja ja vastaavasti tilat/toimintamallit integroituvat osaksi palvelujen tuottamista tai toteutustapaa. Optimaalisessa tilanteessa palvelujen verkostoa tarkastellaan nimenomaan palveluketjujen näkökulmasta, toimipisteiden tai tilojen sijaan. Lähtökohtana ovat vaikuttavat ja kustannustehokkaat palveluketjut.”

Verkostosuunnitelmaluonnoksessa on tyyppitelty asiakkaat (kuva 2), ja palveluverkon skenaariot (kuva 4).

Oletettavaa on, että luonnoksen kommentointi keskittyy tiettyjen toimipaikkojen puolustamiseen. Uudenmaan Yrittäjät hyväksyy luonnoksen tavoitteeseen kustannustehokkaaseen palveluntuotantoon. Keskitymmekin lausunnossa seikkoihin, jotka tukevat riittävien palveluiden kustannustehokasta järjestämistä Keski-Uudellamaalla.

Kuva 2. Asiakasryhmät.

Kuva 4. Palvelujen verkoston skenaariot.

Lausunto:

Uudenmaan Yrittäjät lausuu kiinnittäen huomioita:

1. Vaaditaanko hyvinvointialueen itse tuottamien palveluiden kustannuksilta läpinäkyvyyttä?

Luonnoksessa palveluiden tuotantokustannuksiin pureudutaan vain ylätasolla. Tilaratkaisujen kustannuksiin on kyllä kiinnitetty huomiota ja niille valmistellaan erillinen toimitilaohjelma, mutta itse sote-suoritteiden yksikkökustannusten tasolle ei mennä.

Uudenmaan Yrittäjät esittää, että hyvinvointialueen oman palveluntuotannon ja tukipalveluiden tuotannon kustannukset arvioidaan ja lasketaan objektiivisesti.

2. Vertaillaanko palveluntuottajia keskenään objektiivisesti?

Luonnoksessa ei keskitytä tähän teemaan lainkaan.

Uudenmaan Yrittäjät esittää, että palveluntuottajia valitessa tehdään tuotantotapa-analyysi ennen kuin päädytään palveluntuottamiseen itse. Tämä voidaan lisätä esimerkiksi hyvinvointialueen palvelustrategiaan.

3. Hyödynnetäänkö yritysten resursseja lainkaan. Keinoja tähän ovat mm.

- Palvelusetelin hyödyntäminen

- Henkilökohtainen budjetointi
- Ostopalvelujen käyttö, ja
- Uuden innovoiminen

Luonnoksessa **yritysten resurssija ei tunnisteta lainkaan tärkeinä asiakkaan palvelupolussa**. Tämä on iso miinus luonnoksessa. Sote-yritykset pystyvät tarjoamaan lisää sote-ammattilaisia pitämään keskiuusimaalaisia terveempinä ja toimintakykyisempiä. Yrityksen mainitaan 161-sivuisessa luonnoksessa vain yhden kerran. Vertailun vuoksi voidaan ottaa vaikka järjestöt, jotka on mainittu yhdeksästi.

Uudenmaan Yrittäjät esittää, että yritysten hyödyntämistä lisätään. Yrityksillä ja yrittäjillä on annettavaa asiakkaiden palvelupolussa – kaikkiin asiakastyyppeihin. Esitämme, että hyvinvointialueella seurattaisiin niiden yrityksen määrää, jotka osallistuvat palvelupolkuun. Eli tuottavat alueen järjestämistä vastuulla olevia palveluita.

4. Esitämme yhteistyöelimen perustamista yrittäjien ja hyvinvointialueen väliseksi vuoropuhelualustaksi.

Yhteistyöelimessä voitaisiin käsitellä esimerkiksi toimitilakysymyksiä: Toimitilat, joista hva vetäytyy kokonaan tai osittain, voisivat olla käyttökelpoisia yrityksille. Niihin voisi syntyä hyvinvointia palvelevia toimivia kokonaisuuksia. Esittämämme ”elinkeinoryhmä” toimisi päättävien elimien tukena ja sparraajana – samaan tapaan kuin vanhus- ja nuorisoneuvosto. Sen jäseniksi kutsuttaisiin Keski-Uudenmaan yrittäjäjärjestöjen edustajat ja muut alueen sote-toimijat.

Yrityksille on hyvin tärkeää, että heidän palveluitaan tosiasiallisesti käytetään ja kerrotaan ihmisille niistä. Pelkkä vuoropuhelukulttuuri ei yksin riitä siihen, että yrityksen pitäisivät yllä palveluvalmiutta. Osaava työvoima hakeutuu sinne, mistä palvelua oikeasti tuotetaan, ja mihin asiakkaat ohjautuvat.

Sote-ammattihenkilöiden työmarkkinan houkuttelevuutta lisää se, että alueella asuva sote-ammattihenkilö voi tehdä uraa joko hyvinvointialueen tai yrityksen tai järjestön palveluksessa – tai ryhtyä itse yrittäjäksi. Jos yrittäjänä elämiselle ei avata edellytyksiä hyvinvointialueelta, kapenevat uranäkymät. Tällöin henkilö voi päätyä vaihtamaan aluetta tai ammattia. Se ei olisi toivottua.

Tuotantotapa-analyysi on moderni tapa johtaa sote-palveluiden järjestämistä

Hyvinvointialue voi – ja sen kannattaa – suhtautua palvelutuotantoon kokonaisuutena: omaan ja yksityiseen ja kolmannen sektorin tuotantoon yhtenä kokonaisena resurssina. On tärkeä pohtia, kuka tekee mitä parhaiten, ja valmistella ja tehdä päätökset kustannuksia arvioiden. Tämä onkin huomioitu verkostosuunnitelmaluonnoksessa melko hyvin.

Vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja voidaan tuottaa ja johtaa vain kustannukset avaamalla ja niitä vertailemalla yritysten vastaavan tuotteen hintoihin. Siksi olisi toivottavaa, että yritysten merkitys hvan oman tuotannon sparraajana tunnistettaisiin hieman paremmin, kuin luonnoksessa on.

Lopuksi:

Uudenmaan Yrittäjät esittää, että palvelupolkuja toteuttamaan laaditaan monituottajuutta tukeva hankintastrategia. Pk-yritysten menestyminen tulevissa kilpailutuksissa mahdollistetaan ammattitaitoisella hankintaprosesseilla ja kumppanuus tullaan näkemään aitona toimintatapana palvelujen tuottamisessa. On tärkeää, että kaikilla nykyisillä sopimuskumppaneilla on mahdollisuus tarjota myös kun palvelut kilpailutetaan uudestaan.

14.11.2023 Uudenmaan Yrittäjät

Lausunnon laati Satu Grekin, hankintaneuvoja

p. 050 550 3488